

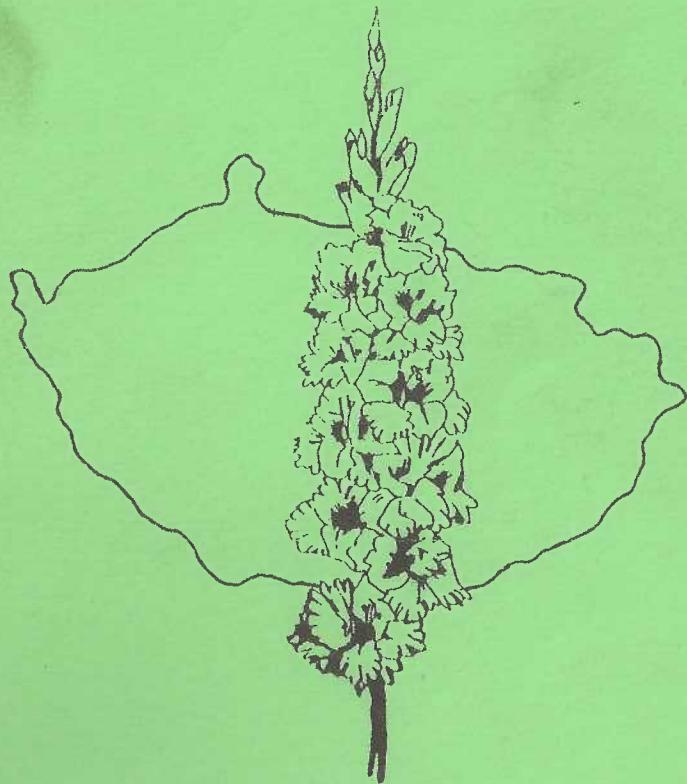
ZPRAVODAJ

GLADIRIS

ŘÍJEN 2003

č. 116

ROČNÍK XXXV.

ZPRAVODAJ GLADIRIS č. 116

Neprodejně

Ročník XXXV, říjen 2003

Pro potřebu svých členů vydává SZO ČZS Gladiris, specializovaná organizace pěstitelů mečíků, kosatců a denivek při Územní radě ČZS v Novém Jičíně.

Řídí redakční rada ve složení:

Václav Hecl, E. Hyblerové 526, 149 00 Praha 4-Háje

internetová adresa:

V.Hecl@stk.cz

Petr Mimránek, 763 901 Mysločovice 169,

petr.mimranek@worldonline.cz

RNDr. Leonard Rýznar, CSc. Záhlinická 827, 768 24 Hulín,

l.ryznar@quick.cz

Ing. Zdeněk Krupka, Malotická 1646, 190 16 Praha 9,

Krupka@opr.cdrail.cz

Ing. Dušan Slošiar, 373 02 Neznašov 16,

dusan.slosiar@tiscali.cz

Tiskne SIAK, spol. s r.o. 764 21 Zlín

Za věrnou správnost příspěvků odpovídá autor

Barevnou přílohu připravil Ing. Dušan Slošiar

Vážení mečíkáři,

poslední ročníky ankety se střetávají s nízkou odevzou členské základny. V roce 1999 došlo 31 hlasovacích lístků, v anketě za rok 2000 hlasovalo 34 členů a v roce 2001 se zúčastnilo pouze 15 hlasujících. Podle výsledků na předních místech žebříčku se zdá, že i takto nízký počet účastníků je dostatečně reprezentativní: první tři místa v roce 1999 obsadily kultivary Gladiris, Clarence's Choice a Bombaj, v roce 2000 to byly Pulchritude, Gladiris a Generál Patton a v roce 2001 Gladiris, Clarence's Choice a Pulchritude. Přesto je velmi žádoucí dosáhnout větší odevzdy. Vždyť před 15-20 roky byla účast několikrát vyšší. Nejvíce hlasujících přispělo do ankety za rok 1987, tehdy dorazilo 122 anketních lístků. V roce 1989 hlasovalo 112 členů, v roce 1982 došlo 109 odpovědí a v roce 1988 jich bylo 108. V letech 1983-1986 a 1990 byla účast těsně pod hranicí jedné stovky členů. Konkrétní důvody současného nezájmu většiny členů sice nejsou známy, ale pro případ, že by někoho odrázovala náročnost tohoto úkonu, byl pro letošní anketu maximálně zjednodušen. Hlasovací lístek, který je připořazen k tomuto číslu Zpravodaje, má podobu korespondenčního lístku. Stačí na jedné jeho straně vyplnit své hlasy pro deset nejlepších odrůd, na druhou stranu dopsat adresu odesilatele, nalepit známku a vhodit do nejbližší poštovní schránky. Nebo, máte-li přístup k elektronické poště, můžete poslat své hlasy tímto způsobem (na adresu v.hecl@stk.cz). Prosím neváhejte a pošlete své hlasy co nejdříve, nejpozději do konce prosince 2003.

S výsledky se budete moci seznámit v příštím čísle Zpravodaje.

Václav Hecl

Obsah

<u>Výzva výboru organizace</u>	2
<u>Zpráva o speciální výstavě mečíků v Nemyčevsi</u>	2
<u>Top Ten 2002</u>	4
<u>Zahraniční novinky roku 2003</u>	
Alleman Glads.....	5
Blooming Prairie Gardens.....	6
Gruber's Glad Garden.....	6
Columbia View Gladiolus.....	7
Peeters Enterprises.....	7
Pleasant Valley Glads & Dahlias	9
Summerville's Gladiolus Worldwide....	9
<u>Železo v půdě</u>	11
<u>Dusíkaté vápno</u>	12
<u>Pěstování mečíků se Martinu Matyášovi stalo celoživotním koníčkem</u>	18

Výzva výboru SZO Gladiris:

Výbor SZO ČZS Gladiris Nový Jičín v souvislosti s přípravou na volební období 2004-2009 žádá naše členy, kteří mají zájem pracovat ve výboru organizace v tomto období, nechť se přihlásí u jednatele organizace př. Nováka.

Zpráva o speciální výstavě mečíků v Nemyčevsi

L. Jampílková

Tropické vedro a velké suché velice poznamenalo jak v návštěvnosti, tak i v počtu květů naší letošní výstavy mečíků, která se konala ve dnech 9.-10. srpna 2003. Přípravě byla věnována maximální pozornost, nezanedbalá se reklama, měli jsme v úmyslu vystavit více mečíků. Dokonce v obavě, že bude nedostatek váz, protože účast přislibili noví vystavovatelé, jsme si pořídili část váz nových.

Těsně před výstavou zrušila své expozice polovina vystavovatelů z důvodu nedostatku květů, včetně největšího vystavovatele p. Koníčka ze Sadské, kterému mečíky v té době ještě nekvetly. Výstava byla ohrožena, podařilo se přemluvit na poslední chvíli p. ing. Domského, který přivezl kvalitní expozici a zachránil dobré jméno naší výstavy. Bohužel tuto skutečnost návštěvníci neocenili a nedali odpovídající počet hlasů, který si tato expozice zasloužila v

soutěží. Možná je to i tím, že své hlasy odevzdařilo jen 288 lidí z celkového počtu 1600 návštěvníků.

Zúčastnilo se pouze 6 vystavovatelů mečíků: ing. Domský, p. Podoubský, p. Jampílková, p. Pilařová, p. Šulec a p. Dušek, a to je v celé historii výstav nejméně. Vystaveno bylo tedy 340 druhů ve 453 květech, což je přibližně o 200-300 druhů méně než obvykle. Ochuzena byla i expozice jířin p. Brzáka ze Slovče, která ukázala pouze 40 druhů, což je pouhá třetina z předchozích let.

Ti, kdo přijeli pouze za mečíky, byli možná zklamáni, ale výstava jako celek byla krásná. Motívem na jevišti byla spíš Šípková Růženka obklopená stovkami nádherných růží, naaranžovaných p. Čížkovou a p. Vystrčilovou ze Zahradnické školy v Kopidlíně. Přechodným mezníkem mezi sálem s mečíky a jevištěm byly stále oblíbenější fuchsie, s kterými se přišli pochlubit manž. Suchardovi z Prostřední Nové Vsi, a to 80 druhů. Na závěr výstavy se návštěvníci mohli seznámit se životem včel v úlu, kterou předvedl Český svaz včelařů. Venkovní prostor zaplnili prodejci různého zboží, zahradnických výpěstků a potřeb pro zahrádkáře.

Hodnocení květů bylo obtížné, květy neměly dobré parametry. Nejkrásnější bílý květ nebyl udělen, v expozici každého vystavovatele byly uděleny 3 ceny: první, druhá a třetí.

Hodnocení květů mečíků na výstavě v Nemyčevsi ve dnech 9.-10.8.2003.

Nejlepší bílý květ: neudělen

Ceny: ing. Domský: 1. cena – sem. 59A-97
 2. cena – Minarik's Memory
 3. cena – sem. 63A-91

S. Podoubský: 1. cena – Superlativ
 2. cena – French Silk
 3. cena – Babí léto

L. Jampílková: 1. cena – Yonan Maru
 2. cena – Růžový sad
 3. cena – Fešák

P. Pilařová: 1. cena – Rachelle
 2. cena – Kavalír
 3. cena – Růžový trýpt

J. Šulec: 1. cena – Rumburak
 2. cena – Destera
 3. cena – sem. R757

J. Dušek: 1. cena – Sirael
 2. cena – White Butterfly
 3. cena - Bolšaja Medvedica

Hlasování návštěvníků:

Nejlepší expozice: 1. místo – L. Jampílková
 2. místo – J. Dušek
 3. místo – S. Podoubský

TOP TEN 2002

(Michael Wagner. Glad World 232)

Žebříček Top Show Report pro rok 2002 byl sestaven podle hodnocení, které provedli Robert Fietz, Ed Frederick, Cliff Hartline, Miles Labrum, Jim Martin, Mel Schrimpf, Don Selinger, Arthur Smith a Mike Wagner. Výsledky jednotlivých kategorií jsou následující:

TOP TEN

Kultivar	Počet hlasů	Celkem bodů
LADY LUCILLE (345, Martin 1996)	6	59
SHOW STOPPER (573, Hartline 2002)	3	29
WHITE ICE (300, Jones 1987)	6	28
FLAMENCO (426, Franklin 1997)	4	25
UPPER CRUST (443, Sprinkle 2000)	4	24
PINK ELEGANCE (443, Koníček 1996)	2	19
SAMSON (445, Šaran 1999)	3	17
PROMISE (472, Madeson 2000)	3	16
SHOWSTAR (412, Hartline 1997)	5	16
HURON LADY (400, Peeters 2001)	2	15
DORIS DARLING (443, Hartline 1996)	3	15

I v tomto roce bezpečně vede LADY LUCILLE, kterou na první místo svého pořadí zařadilo pět hlasujících. Dvě první místa si připsala nová introdukce SHOW STOPPER. O zbylá dvě první místa se podělily PINK ELEGANCE a SAMSON. Celkem se v hodnoceních objevilo 51 kultivarů.

NOVINKY

Kultivar	Počet hlasů	Celkem bodů
SHOW STOPPER (573, Harline 2002)	3	30
CROWN JEWEL (455, Gruber 2002)	4	30
UPPER CRUST (443, Sprinkle 2000)	4	28
DARLÍN CLEMENTÍNE (420, Pletcher 2001)	4	28
PERTH PEARL (310, Peeters 2001)	3	24
PINNACLE (470, Sprinkle 2000)	5	24
PROMISE (472, Madeson 2000)	4	22
ORANGE JULIUS (425, Hartline 2000)	3	20
SAMSON (445, Šaran 1999)	3	20
HURON HEAVEN (443, Peeters 2002)	2	18

Kategorie novinek (kultivary introdukované v posledních pěti letech) opanovaly dvě introdukce roku 2002. V jednotlivých hodnoceních si SHOW STOPPER připsal tři první místa, dvě prvenství získal UPPER CRUST a o zbyvající první místa se podělily kultivary

PINNACLE, SAMSON, HURON HEAVEN a FIRST FROST (440, Sprinkle 2002). Celkem se na hlasovacích listech objevily názvy 46 kultivarů.

MINIATURY

Kultivar	Počet hlasů	Celkem bodů
EXACTLY (253, Labrum 1997)	7	56
BLACK LASH (268, Frederick 1976)	7	34
ERIN ROSE (264, Selinger 2002)	4	31
EUNICE ANN (278, Frederick 2000)	4	31
HOTLINE (267, Labrum 2002)	5	20
REVELRY (267, Labrum 2002)	2	19
MILKY WAY (200, Selinger 1998)	3	19
BLACK PEARLS (258, Labrum 2002)	4	19
GEMINI (237, Selinger 1998)	3	18
WHISTLE STOP (213, Bates 1997)	3	18

V hlasování miniatur patří po dvou prvních ERIN ROSE a EUNICE ANN, zbylá tři první místa připadly kultivarům EXACTLY, REVELRY, MILKY WAY a WHISTLE STOP. Celkem se v hodnoceních objevilo 39 miniatur.

Nejlepšími introdukcemi roku 2002 jsou ERIN ROSE, SHOW STOPPER, CROWN JEWEL a CENTURY MARK (534, Labrum) se třemi hlasy, následovaný kultivary HOTLINE, REVELRY a HURON HEAVEN se dvěma hlasy. Po jednom hlasu obdržely IVA MAY M (453, Peeters), SEA FOAM (300, Madeson), PERTH IVORY (300, Peeters), FANTASTIC (254, Frederick), FIRST FROST (440, Sprinkle), ANYU S. (471, Peeters) a DEANNA (413, Madeson).

Zahraniční novinky roku 2003

Alleman Glads

461 ART SHOW (Madeson 2003) M

Peppermint Stick × Abundance — Silně zkadeřený, světle růžově levandulový s červenorůžovým okem. Nákvět 26/10/8, délka klasu 80 cm.

245 BEYOND (Madeson 2003) E

Brenda Jo × Fire Frenzy — Zkadeřený, středně růžový s krémovým jícnem a červenými oky, nákvět 24/8-9.

412 CITRONELLA (Berreth 2003) E

[Red Bantam × open] × [Red Lance × open] / × Pink Prospector — Světle žlutý, zkadeřený, voskový, dlouhý klas drží 8 současně otevřených květů.

445 EVERAFTER (Alleman 2003) M

Chandelle Rose × Wild Thing — Středně růžový s čistě bílým jícnem, zkadeřený a voskový, dlouhý klas s 9 i více současně otevřenými květy.

495 EVERMORE (Madeson 2003) M

Caravan × Fancy Beauty — Horní listky světle hnědé, spodní sytější načervenale hnědé s bílou čárkou. Nákvět 22/8.

433 INDISCREET (Madeson 2003) M

Amber Glow × / Chandelle × Celebrity J — Tmavě lososový přecházející do středně lososové s krémovým jícnem, na spodních lístcích tenká červená čárka. Zkadeřený, voskový, nákvět 26/8, délka klasu 90 cm.

413 LIGHTSHINE (Alleman 2003) M

[Powder Puff × Band Wagon] × Clarence — Světle žlutý s červeným okem, dlouhý klas drží 8 i více současně otevřených květů.

215 QUEEN'S QUEST (Madeson 2003) M

Sonnet × Muriel — Středně žlutý, světlejší horní listky, silně zkadeřený, voskový, nákvět 26/8/8.

266 ROSARIAN (Madeson 2003) E

Fire Frenzy × Violetta — Jasný růžovočervený s mírně sytějším jícnem, silně voskový, zkadeřený, drží 9 i více současně otevřených květů.

455 TIMESCAPE (Madeson 2003) M

Magic Moment × Chandelle Rose — Zkadeřený, jasně červený s čistě bílým jícnem, 90 cm dlouhý klas nese 10 současně otevřených květů.

200 YES (Madeson 2003) E

Florence C × Muriel — Čistě bílý, zkadeřený a voskový s recesivními tyčinkami, nákvět 26/7/12.

Blooming Prairie Gardens

411 SILKY (Madson 2003) LM

The Queen × My Darling — Krémový se světle růžovou v jíncu, dvouřadý klas s až 10 současně otevřenými květy.

484 DARK SKY (Madson 2003) LM

Blue Mountain × Blue Skies — Modrofialový s purpurovými skvrnami, dlouhý klas, nákvět 26/8-10, zdravý a množivý.

Gruber's Glad Garden

457 RED SPARKLER (Gruber 2003)

Rajah × Daydreamer — Tmavě červený s proleskující krémově žlutou v jíncu. Výška rostliny 160 cm, klas 85 cm, nákvět 28/10, dobrý zdravotní stav a množivost.

467 ROSE FLAME (Gruber 2003)

Pink Lady × Doris Darling — Tmavě růžovo fialový se žlutou v jíncu, nákvět 28/10, délka klasu 85 cm.

466 DIRECTOR (Gruber 2003)

Pink Lady × Doris Darling — Tmavě sametově růžový s temnějšími odstínmi ve středu lístků. Nákvět 28/8-10/8, délka klasu 80 cm.

Columbia View Gladiolus

435 CLASSY (Madeson 2003) M

Classic × *Patty Gay* — Silně zkadeřený středně lososově růžový, na spodních lístcích přechází do krémově bílého oka. Výška rostliny 115 cm. 65 cm dlouhý klas nese 22 puků, v plném nákvětu 8 otevřených a dalších 7 vybarvených.

400 CRYSTAL PALACE (Hartline 2003) M

White Ice × *Lady Lucille* — Čistě bílé mírně zvlněné květy. Výška 145/75 cm, dosahuje 9 nebo více současně otevřených květů a dalších 6 vybarvených. Perfektní stavba klasu.

558 DARK MOUNTAIN (Euer 2003) LM

Rose Gem × *Radiance* — Velmi čistá, temně červená barya, velké zvlněné květy. Výška 135 cm, klas 70 cm, nákvět 22/8/6.

300 DENALI (Madeson 2003) M

White Ice × *Muriel* — Extrémně zkadeřený, recesivní, čistě bílý, silně voskový. Výška 130/70 cm, nákvět 26/9/7.

472 INSPIRATION (Madeson 2003) M

Chandelle × *White Ice* — Zářivě světle levandulový přecházející do bílého oka, mírně zkadeřené květy. Výška 140/70 cm, nákvět 25/10/7.

535 JUSTICE (Madeson 2003) M

Magic Moment × *Amberglow* — Středně lososově oranžový se světlejší lososovou na vnitřní části mohutných zkadeřených a voskových květů. Délka květenství 85 cm, nákvět 27/8/7.

426 PASTEL SPLENDOR (Madeson 2003) M

J Finesse × *Celebrity J* × *Contessa* — Jasné oranžový, na spodních lístcích přechází do světlejšího odstínu s tmavě oranžovým očkem, silně zkadeřený. Výška 130/75 cm, nákvět 26/9/7.

Peeters Enterprises

380 BLUE GHOST (Sjuberg 2003) VE

Blue Symphony × *Blue Frills* — Velmi raný světle modrofialový, středně silně zkadeření. Otevří 7 z celkem 21 puků na 65 cm dlouhém klasu.

343 COLOR HARMONY (Euer 2003) M

Carnival Queen × *open* — Světle růžový, spodní listky středně žluté s růžovými špičkami. Nákvět 7 květů, množivá odrůda.

247 COPAL (Jackson 2003) VE

Tmavě růžový, velké krémové oko s červeným středem, na spodních lístcích šípovitě protaženým. Zvlněně květy mají jehlicovité zakončené vnitřní lístky. Otevří 5-6 z celkem 19 puků.

496 DARK SUEDE (Madeson 2003) M

Caravan × *J Tribute* × *Antares J* — Tmavě hnědý do středu přecházející do červené. Otevřá 8 zkadeřených květů, 60 cm dlouhý klas nese 22 puků.

365 DAWN TORCH (Koníček 2003) LM

Dana × *J Tribute* × *Pochodeň J* — Purpurově růžový se světle žlutými spodními lístky, ohrazenými purpurově růžovou pikotáží. Široce otevřené silně zkadeřené květy. Nákvět 7/23, délka klasu 60 cm.

400 EARLY WHITE (Peeters 2003) E

Dream Dust × *Paparčio Žiedas* — Bílý, středně zkadeřený a voskový, nákvět 20/7. zdravý a množivý.

473 EDITH MAE (Peeters 2003) EM

Dream Queen × *Generál Patton* — Zářivě levandulově růžový, do středu světlejší s krémovým okem. Drží 8 současně otevřených květů na 70 cm dlouhém klasu.

442 ESQUISSE (Croteau 2003) M

Aubrey Lane × *Anna Leorah* — Světle růžový, k okrajům mírně sytější, jicen světle žlutý. Středně zkadeřený, voskový květ. Klas 70 cm dlouhý, nákvět 9 z 26 puků.

443 FRANGINE (Croteau 2003) M

Anna Leorah × *Pulchritude* — Světle růžový s krémovým okem a žilkami v osách listků. Otevřá 8-10 z 28-30 puků. Množivá odrůda.

461 HURON BLUSH (Peeters 2003) LM

Norma J. × *White Ice* — Růžově bílý s růžovým okem a znaky v jicenu.

466 HURON DANCER (Peeters 2003) LM

Cerný tanecník × *Contessa Queen* — Červeno růžový s červenou čárkou v osách spodních listků. Klas 75 cm dlouhý, nákvět 24/10/8. Robustní vzrůst, dobrá množivost.

343 HURON FAIR (Peeters 2003) M

Beautiful Angel × *Sailors Delight* — Růžový s krémovou na spodních lístcích a v jicenu. silně zkadeřený. Nákvět 24/8, délka klasu 60 cm.

256 HURON FOX (Peeters 2003) M

Jack o Lantern × *Olive* — Ohnivě červená miniatura, mírně zkadeřený, voskový. Výška rostliny 100 cm, klas 50 cm, nákvět 18/6/6. Zdravý a množivý kultivar.

400 HURON FROST (Peeters 2003) LM

Beautiful Angel × *Sailors Delight* — Ledově bílý s krémovou v jicenu a výraznými purpurovými tyčinkami. Nákvět 25/8, délka klasu 80 cm.

356 HURON JEWEL (Peeters 2003) M

Norma × *CGS 75th Anniversary* — Jiskřivě krvavě červený s bílými šípy v osách listků. Nákvět 24/7, výška rostliny 120 cm, délka klasu 70 cm.

311 HURON MEADOW (Peeters 2003) M

Lemon Twist × *Mountain Meadow* — Slabě žlutý se sytějším žlutým jicinem a spodními listky, zkadeřené, voskové květy. Nákvět 22/7/7, délka klasu 70 cm, zdravý a množivý.

435 HURON PLEASURE (Peeters 2003) LM

Norma J. × *Ice Cap* — Lososový s krémovým okem, zkadeřený a voskový, nákvět 24/8-10/6, délka klasu 75 cm.

283 HURON SKY (Peeters 2003) M

Milestone × *Modrá krev* — Nádherně zkadeřená slézově modrá miniatura s bílými sifedy spodních listků. Nákvět 18/6/5.

466 HURON TART (Peeters 2003) EM

Plum Tart × *CGS 75th Anniversary* — Ostře červeno purpurový, jemně zkadeřený, nákvět 22/7, délka klasu 65 cm.

425 JESSIE G. (Peeters 2003) EM

sdlg LP-95-59-5 × *Rudens Akvarele* — Červenooranžový s červeno-bílým okem, mírně zřasený. Délka klasu 70 cm, 7-8 současně otevřených květů, dobrý zdravotní stav a množivost.

INTRODUKCE COLUMBIA VIEW GLADIOLUS 2003 :

ALLEMAN GLADS 2003 :

SUMMERVILLE'S GLADIOLUS 2003 :

264 LAURA MARIA (Peeters 2003) M

Eunice Ann × *sdlg LP-94-39-1* — Jemně zřasená purpurově růžová miniatura. Nákvět 20-21/7/7, zdravá a množivá odrůda, vítěz mnoha výstav.

313 MY PLEASURE (Croteau 2003) M

Světle žlutý s růžovočervenými okraji listků a šípy na spodních listech. Nákvět 27/10, délka klasu 70 cm.

463 MY ROSE (Madeson 2003) M

Magic Moment × *Deanna* — Horní lístky světle růžové, spodní středně až tmavě růžové se světlou pikotází na okrajích a žlutém okem, silně zkadeřený. Délka klasu 65 cm, nákvět 24/8.

434 MY TREASURE (Hartline 2003) LM

Parade × *open* — Korálově lososový se světlejším jicenem, mírně zkadeřený, nákvět 25-26/7-8, délka klasu 80 cm.

442 PINK PETTICOAT (Welcenbach 2003) EM

Lososově růžový s nepatrným purpurově růžovým znakem v jicenu, jemně zkadeřený, zdravý, množivý.

364 RAVISHING ROSE (Sander 2003) M

Stormy Moon × *Regency* — Čistě středně růžový, mírně zřasený, středně voskový, nákvět 23/8, délka klasu 65 cm.

303 SCINTILLATING (Madeson 2003) LM

White Ice × *Rosey Future* — Silně zkadeřený, světle zelený s náznakem růžové, růžovočerveně žilkované oko na světle žlutém podkladu. Nákvět 20/7, délka klasu 55 cm.

464 SIMPLY FUCHSIA (Peeters 2003) M

Plum Tart × *CGS 75th Anniversary* — Fuchsiově růžový s bílou, slabě zkadeřený.

463 SIMPLY JOY (Peeters 2003) M

Plum Tart × *CGS 75th Anniversary* — Zkadeřený světle růžový s tmavším jicenem a světlejším horním listkem.

466 SIMPLY PASSION (Peeters 2003) M

Plum Tart × *CGS 75th Anniversary* — Třpytivě purpurově růžový, slabě zvlněný, 7-8 současně otevřených květů na 80 cm dlouhém klasu, zdravá a množivá odrůda.

353 TENAYA (Madeson 2003) M

Wild Thing × *Golden Slipper* — Světle červený s tmavším okem a žlutými páskami na vnitřní části všech listků a bílými prašníky, na zadní straně listků sýt žlutá. Silně zkadeřené, jehlicovitě zakončené květy. Nákvět 25/9, délka klasu 65 cm.

263 TOYANA (Sjuberg 2003) M

Toyland × *Annabel* — Světle červenorůžový se žlutou na spodních listech a červeně pithovatými oky. Nákvět 24/7, délka klasu 65 cm.

Pleasant Valley Glads & Dahlias

143 BABY PINK (Adams 2003)

Světle růžový s bílým jicenem. Nákvět 23/8, délka klasu 60 cm.

485 BLUE SEAS (Madeson 2003)

Mírně zřasený, středně modrý s bílým jicenem a modrým okem na bílém pozadí a s bílými čárkami v osách. Nákvět 24/8-9, délka klasu 75 cm.

375 FRUIT PUNCH (Everson 2003)

Levandulový s purpurovou na spodních listech a višňově červeným okem. Nákvět 24/8-9, délka klasu 75 cm.

ESQUISSE RAVISHING ROSE EDITH MAE HURON FROST COLOR HARMONY LAURA MARIA

JESSIE G. PINK PETTICOAT HURON PLEASURE MY TREASURES SCINTILLATING

MY ROSE TENAYA DARK SUEDE HURON BLUSH SIMPLY JOY

EARLY WHITE SIMPLY PASSION HURON FAIR BLUE GHOST HURON TART HURON MEADOW

HURON JEWEL COPAL HURON FOX HURON SKY TOYANA

PLEASANT VALLEY GL.: BLACK WALNUT ORANGE SPLENDOR DRAMA BLUE SEAS

NOWETA GARDENS :

1-97-04 11-91-08 6-99-17 6-99-59 BICOLOR 2004

BLUE PROGRESS EARLY RED FRAGRANT BRILIANCY BLANC MAX CENT PRIMABALERINA

ROSE BAMBINO SENZI BUFF TERRAKOTA TRICOLOR STAR ZELENÝ LAD

135 LITTLE WING (Adams 2003)

Středně lososový s bílými šípkami na spodních listech. Nákvět 22/7, délka klasu 60 cm.

345 LUCKY LADY (Hartline 2003)

Lady Lucille × *White Ice* — Tmavě růžový s bílým jícenem. Nákvět 24/9-10, délka klasu 75 cm. zdravý, množivý.

460 MACHRE (Labrum 2003)

Pristine × *Patty Gay* — Bledě růžový, zkadeřený, nákvět 24/9-10, délka klasu 75 cm.

433 PASTEL PLEASURE (Hartline 2003)

Meteorite × *White Ice* — Zářivě oranžově lososový se světle žlutým jícenem. Nákvět 24/9, délka klasu 75 cm. Mimořádně zdravý a množivý.

278 RASPBERRY (Martin 2003)

sdg M-69 × *unknown* — Velmi raný, mimořádně zdravý a množivý, vytváří více rostlin z jedné hlizy. Nákvět 20-22/6-7, délka klasu 60 cm.

315 SUNBURST (Everson 2003)

Středně žlutý s višňově červeným okem. Nákvět 24-25/9-10, délka klasu 85 cm.

465 SUPREME ROSE (Madeson 2003)

Zkadeřený středně růžový s krémovým jícenem. Nákvět 26/11-12, délka klasu 90 cm.

465 THE ROSE (Wells 2003)

Středně růžový s červeným okem. Nákvět 25/10-11, délka klasu 90 cm.

Summerville's Gladiolus Worldwide

245 ABOUT FACE (Longhenry 2003) EM

Středně růžový s ostře ohrazeným bílým středem. Nákvět 24-26/8/8, délka klasu 70 cm.

410 ALEXANDER S. (Sprinkle 2003) M

Slonovinově bílý, perfektní stavba, nákvět 28-30/10, 75 cm dlouhý klas, zdravý a množivý

441 BLUSHING BRIDE II (Lull 2003) M

Světle růžový, od okrajů napouštěný sytéjší růžovou, malé růžové oko. Drží 7-8 současně otevřených květů, zdravý a množivý.

425 CIRCUS CLOWN (Smitts 2003) EM

Zkadeřený, oranžový se žlutým středem a červeným okem. Nákvět 24/8-9, délka klasu 65 cm.

301 FINELINE (Apfel 2003) E

Bílý se slabě levandulovým jícenem a tmavě levandulovou pikotází na okrajích všech listků. nákvět 22-24/7-8.

411 IMAGINE (Labrum 2003) M

Dvoutónový, krémový a žlutý, nákvět 26/8. Vytváří velké množství brutu.

474 LAVENDER ROSE (Sprinkle 2003) M

Pulchritude × *Zephyr* — Středně růžově levandulový, nákvět 28/10, délka klasu 75 cm. zdravý a množivý.

414 MR. SUN (Labrum 2003) M

Středně až tmavě žlutý, 75 cm dlouhý klas drží 8-9 současně otevřených květů.

387 PURPLE HAZE (Summerville 2003) E

Velmi tmavý odstín fialové přecházející do purpurového oka s tmavými pruhy na spodních listech. 70 cm dlouhý klas drží 9 současně otevřených květů.

475 ROBERT S. (Sprinkle 2003) M

Středně až tmavě levandulový, přechází do bílého jícnu, nákvět 28/10, délka klasu 85 cm.

436 RUBY RED (Pletcher 2003) M

Silně zkadeněný, tmavě korálově růžový, 75 cm dlouhý klas drží 8-9 současně otevřených voskových květů.

225 STARFISH (Apfel 2003) EM

Exotická lososově oranžová miniatuра s tmavě oranžovým znakem. Současně otevírá 8 silně voskových, zkadeněných, jehlicovitě protažených květů.

437 SUNNY DELIGHT (Summerville 2003) M

Zlutý střed obklopený oranžově červeným okrajem. Nákvět 24-25/7-8/8, délka klasu 65 cm. Zdravý, tvoří velké množství neobvykle velkého brutu, který vykvétá v prvním roce pěstování.

Železo v půdě

Lubomír Rýpar

"Jelikož mi začala půda v létě mechovat, rozhodl jsem se, že letos na jaře postříkám půdu skalicí zelenou, abych tomuto jevu zabránil..."

Zpravodaj č. 113, str. 13.

Železo patří mezi stopové prvky (mikroelementy), které sice rostlina nutně potřebuje ke svému životu, v tomto případě k syntéze chlorofylu, ale které přijímá jen ve velmi omezeném (stopovém) množství. Železo je běžnou součástí hornin zemské kůry, proto je ho v půdě vždy dostatek. Pouze v půdách na vápencovém podkladu se může projevit relativní nedostatek tohoto prvku. Tyto půdy jsou zásadité, železo přechází do nerozpustných, rostlinou špatně přijatelných forem a samotný vysoký obsah vápence brání přijmutí železa. Choroba, která je nedostatkem železa způsobena, se nazývá chloróza – chlorotické zbarvení listů. Typickým příznakem je žloutnutí (blednutí) listů, které postupuje od mladších listů ke starším a je způsobeno nedostatečnou tvorbou listové zeleně. A toto je snad jediný případ, kdy mohu souhlasit, aby byla v zahrádkářské praxi užívána jako okamžitý léčebný zásah zálivka roztokem skalice zelené. Nedostatek železa v půdě však musí být bezpečně prokázán. Doporučuje se používat max. 1% roztok, který se okyseli kyselinou citrónovou, protože v této podobě je železo okamžitě přijatelné pro rostliny, takže účinek se dostaví většinou okamžitě.

Železo se v půdě vyskytuje ve dvou formách. Jako trojmočné je pro rostliny neškodné (červené železité půdy), avšak jako dvojmočné je pro rostliny škodlivé, ve vyšších koncentracích velmi jedovaté. Proto byly kdysi dálno roztoky skalice zelené v koncentracích od 5 do 25% užívány jako jeden z prvních herbicidů. Čím vyšší koncentrace, tím to byl herbicid totálnější. Nízké koncentrace se používaly k hubení plevelů v ozimích a jařinách. 25% roztokem se ničila kokotice na jetelích a ve lnu. Místo, kde se tento parazit vyskytl, se tímto roztokem prostě vypálilo. Dlouho tam potom sice nic nerostlo, ale účelu – zničení parazita – bylo dosaženo. Před užíváním těchto starých velkovýrobních praktik na zahrádce však musíme rozhodně varovat. Jediné, čeho opakovánou zálivkou roztokem skalice zelené dosáhneme, bude postupná otrava půdy dvojmočným železem. Například obdělávání těžkých půd, obzvláště hluboká orba se musí dělat velmi opatrně, poněvadž tyto půdy často mívají ve

spodině sloučeniny dvojmočného železa, které jsou pro rostliny jedovaté. A v tomto případě dvojmočné železo do půdy přímo aplikujeme. Jako první se příznaky otravy projeví u zeleniny (a mečíku), pak u plevelů, trávníků a teprve nakonec u mechů, které budou zaručeně nejzdolnější. Zdůrazňuji otravě půdy, ne přímému postřiku, na který jsou mechy velmi citlivé.

Průmyslově vyráběné prostředky k ničení mechů na zahrádkách na bázi skalice zelené jsou podvodem na zahrádkáře. Pokusím se to podrobně vysvětlit. Prvotní efekt je úžasný, mech je postříkem dokonale spálen. Roztok však vsákne do půdy, kde ionty železa dílem zoxidují a dílem vysráží na nerozpustné sloučeniny. Volné síranové anionty ještě více okyseli půdu. Prvni, co na takto ošetřené půdě poroste, budou mechy. Dosáhneme stejného účinku jako když zmladíme starý strom – nový mech roste o to bujněji, o zmíněné možnosti otravy půdy železem ani nemluvě.

Pouhým mechanickým odstraňováním následků negativních jevů se těžko dá na zahrádce dosáhnout skutečně pozitivních výsledků. Je nutné se zaměřit na odstranění nebo aspoň zmírnění příčin těchto jevů a boj s mechem patří mezi ty nejobtížnější. Mech je indikátorem neprovzdušněné, ulehle, udusané, trvale vlhké a okyselené půdy. Nejvíce problémů dělá v trávníku, který musíme v prvé řadě provzdušnit tím, že ho rozpicháme vidlemi nebo speciálními hráběmi. V době vegetačního klidu povápníme páleným vápнем a na začátku vegetace podpoříme růst trávníku dusíkatým hnojením. S výhodou lze v tomto případě využít příznivých vlastností dusíkatého vápna, kterým zároveň povápníme i dodáme dusík. Ještě před těmito zásahy mech vyhrabeme hráběmi a dáme do kompostu nebo spálime.

Vzpomínám na doby, kdy jsem ještě vystavoval v Rapotíně. Mečíky některých kolegů vypadaly vždy tak nějak nezdravě, byly kratičké, držely málo květů a často byly i různě flekaté. Vysvětlovali to různými příčinami, včetně nevhodného hnojení, postříků, či klimatických podmínek. Při pěstování mečíků je jim vše nepříjemné a vše jim je ničí, slunce, vítr, kroupy, dešť, krteci atd., avšak úplně opomíjejí nepříteli největšího, a tím je člověk a jeho neuvážené činy. Otrava půdy železem může být jedna z možných příčin jeho nezdarů.

Dusíkaté vápno

Lubomír Rýpar

Několik slov úvodem

Pokud se vrátíme o několik desítek let zpět, dostaneme se do doby, kdy bylo dusíkaté vápno úplně běžným hnojivem a v každém JZD ho byla vždy na jaře hromada. Používalo se před setím a výsadbou. Tehdy byla cena všech hnojiv přibližně stejná a jeho užíváním se ušetřilo vápnění, nějaké posílky i ledkování na počátku vegetace. Plevelohubných účinků se využívalo při ošetřování luk, pastvin a ožimů, jeho fungistické účinky přišly zemědělcům vhod při pěstování řepky, cukrovky, krmné řepy, obilnin a dalších plodin. Dusíkaté vápno ukázalo však i svou odvrácenou tvář. Zlikvidovalo žížaly, a protože se statkovými hnojivy prakticky nehnojilo vůbec, z polí se stávala mrtvá hřílna. Později se dusíkaté vápno používalo vždy jen po několikaletých pauzách a pro zvýšení života v půdě se opět začalo hnojit statkovými hnojivy. Upadek acetylénové chemie, vysoká energetická náročnost výroby a některé záporné vlastnosti způsobili, že se dusíkaté vápno přestalo používat a většinou upadlo v zapomnění. Současné zmrzlých vystání a pokus o návrat na bývalé výsluní má

vzhledem k jeho vysoké ceně jen pramalou šanci na úspěch. I když, kdo ví, co dokáže reklama.

Výrobcem dusíkatého vápna je německá firma Degussa sídlící v Trostbergu. Do Česka ho dováží pražská firma Agrofert v ceně 13,50 Kč za kg. Firmy AGRO CS Č. Skalice a AgroBio Opava provádějí pouze přebalení na jedno- respektive tříkilové množství a distribuci do obchodní sítě. U nás v Odrách stojí 1 kg dusíkatého vápna 63 Kč. Z porovnání těchto čísel je snadno čitelné, jak jsme my zahrádkáři témito nevýrobními firmami a obchodníky bezostyšně okrádáni. Ve stejném obchodě si za tutéž cenu mohu koupit 3 kg močoviny a za 3 kg ledku vápenatého dám dokonce jen 46 Kč. Aby si vůbec někdo tak drahé hnojivo koupil, je jeho distribuce provázená bombastickou reklamou ve formě letáků a bulletinu, o internetu ani nemluvě, protože to je přímo živná půda pro přehnanou a lázivou reklamu. Solidní a objektivní analýza totiž výrobek neprodá. Oběti reklamy se stali i někteří autoři článků o dusíkatém vápně v našem časopise. Ale jsou mezi námi i pěstitelé, kteří dusíkaté vápno vyzkoušeli v praxi a na vlastní kůži se přesvědčili o tom, že ne vše, co se týptí, musí nutně zlatem být.

Úvodem bych ještě rád zdůraznil dva důležité fakty, které vám žádný reklamní leták neprozradí. Za prvé to jsou možnosti plnohodnotných náhrad levnějšími surovinami. Pokud nám půde jen o hnojivé účinky, lze dusíkaté vápno nahradit ledkem amonným a vápencem nebo ledkem vápenatým. V případě, že nepotrebujeme vápnit, je plnohodnotnou a daleko levnější náhradou močovina. Většiny vedlejších účinků lze, často i razantněji, dosáhnout užitím páleného vápna (např. proti slimákům). Za druhé je to pouhá dvousložkovost tohoto hnojiva. Zbylé dva důležité makroprvky (fosfor a draslík), musíme dodat zvlášť, čímž se ještě zvýší finanční náročnost hnojení.

Výroba, složení a rozpad v půdě

Dusíkaté vápno není žádným odpadem při výrobě acetylenu a už vůbec ne vedlejší produkt při výrobě karbidu vápníku. Vyrábí se azotací karbidu vápníku, speciální, energeticky velmi náročnou technologií, která s předchozími nemá nic společného.

Složení dusíkatého vápna je velmi kolisavé a záleží na kvalitě výchozí suroviny. Obsahuje přibližně 55% kyanamu vápenatého (CaCN_2), 28% oxidu vápenatého (CaO), 12% volného uhlíku a v malých množstvích další doprovodné látky jako např. ledek vápenatý, síran vápenatý nebo zbytkový karbid. Volný uhlík způsobuje načernalou barvu hnojiva. Oxid vápenatý je původem žiravých vlastností, proto pro práci s dusíkatým vápnem platí stejně bezpečnostní zásady jako pro práci s páleným vápnem. Typický éterický zápar způsobuje zbytkový (nezreagovaný) karbid vápníku, který přijímá vzdušnou vlhkost a uvolňuje acetylén. Acetylén má sice narkotické účinky, ale to bychom se ho museli načichat přímo ze svářecské láhve. Štiplavý zápar způsobuje amoniak, který se uvoľňuje působením oxidu vápenatého na stopově přítomné amonné soli. V obou případech je uvoľňováno množství plynu tak malé, že na volném prostranství je absolutně neškodné, proto je zarývání i zakopávání motýčkou úplně bezpečné a nemůže dojít k žádnému poškození plic. Nebezpečný je pouze prach, který leptá sliznice očí a dýchacích cest. Při použití granulované formy však ani toto nebezpečí nehrozí.

Že se dusíkaté vápno v půdě rozkládá na kyanidy, které mají drastický účinek na škůdce, je myšlenka naprostě mylná. Kyanidy jsou velice prudké jedy (smrtelná dávka pro dospělého člověka je asi 0,2g) a jejich přítomnost v půdě vždy znamená ekologickou katastrofu. Jsou to látky chemicky velmi stálé a nemohou se odpařovat ani ze zahřátých roztoků. Ani se nemohou v půdě "změnit na další látky", protože chemicky se dají odbourat jedině působením silných oxidovadel.

Průběh rozpadu dusíkatého vápna v půdě je rozdílný a liší se v závislosti na její kvalitě. Nejrychlejší je v humusovitých půdách s výkonným sorpčním komplexem, protože tento půdní iontoměnič výrazně urychluje první fázi hydrolyzy kyanamu vápněnou vápenatými ionty za ionty vodíkové. V méně kvalitních půdách probíhá tato hydrolyza i přes katalytické působení některých těžkých kovů daleko pomaleji. Kyanamid vápenatý CaCN_2 se hydrolyzuje na kyanamid H_2CN_2 a ten na močovinu $\text{CO}(\text{NH}_2)_2$. Hydrolyzou vznikající kyanamid a hlavně hydroxid vápenatý jsou hlavní nositelé vedlejších účinků dusíkatého vápna. Tato fáze, po které už je možné provádět setí nebo výsadbu, trvá v závislosti na teplotě a kvalitě půdy 3 dny až 3 týdny. O rozklad močoviny na rostlinami přijatelné ammonné a nitratové ionty se postupně postarájí půdní nitrobakterie.

Vedlejší účinky

Ano, dusíkaté vápno má mnohé vedlejší účinky, ale za určitých podmínek, které musíme splnit. Je logické, že když ho použijeme brzo na jaře na holou půdu, nemůžeme očekávat žádné plevelohubné nebo repelentní účinky. Strájcem dezinfekčních účinků je oxid vápenatý. Vůbec se však nejedná o klasickou dezinfekci půdy (pára, formalín, Nematicin apod.), ale vlastně jen o ničení choroboplodných zárodků. Tlumí totiž mikrobiální život, ničí žížaly, a tím oddaluje zrání. Pro podporu mikrobiální činnosti přidáváme do kompostu vždy jen ledek amonný s vápencem. Dusíkaté vápno lze použít pouze do tzv. asanačních kompostů (kompostování nahnilého materiálu) místo páleného vápna. Z finančního hlediska je to však jen možnost teoretická.

Kyanamid nemá silné pesticidní účinky, jak tvrdí reklama. Kdyby to byla pravda, používal by se samostatně jako velmi levný pesticid. Jeho fungicidní účinky jsou minimální, vlastně vůbec žádné, protože za 80 let jeho užívání k hnojení si půdní houby na jeho účinky zvykly a jsou jím dokonale odolné.

Hodně rozporuplné a diskutabilní jsou účinky insekticidní. Dusíkaté vápno spolehlivě likviduje plže a červy s měkkým a lepkavým povrchem těla (slimáci, žížaly). Na hmyz s tvrdým a bládkým povrchem těla působí pouze repelentně – hmyz se odstěhuje na sousední neošetřené pozemky. Dusíkaté vápno je žiravé a hmyz před ním utíká, co mu nohy stačí. Čili i kdyby bylo pravdou tvrzení, že vznikající kyanamid má silné insekticidní účinky, v době, kdy začne vznikat, už dávno není na co insekticidně působit – pole působnosti bylo vyklizeno. V reklamním bulletinu se tvrdí, že dešťovky prolézají postupně vrstvami kompostu i přes dusíkaté vápno a podporují žádoucí rozklad organického materiálu. Nabral jsem kompost bohatý na žížaly, smíchal ho s dusíkatým vápnem a nasypal do skleněného akvária, abych mohl pozorovat, co se bude dít. Na lepkavý povrch těla žížal se dusíkaté vápno nalepilo, několikrát sebou zamrkaly a byly tuhé. Během velice krátké doby (30 min.) nebylo ve vrstvě kompostu jediné živé žížaly. Ještě tři dny poté, kdy už byla těla žížal úplně rozložena, cestovaly různí brouci a mravenci vrstvami kompostů po granulích dusíkatého

vápná a zoufale hledali cestu ven, hnojivo jim vůbec neublížilo. Takto jednoduše se může každý přesvědčit o tom, jak nehorázne iži jsou nám vnucovaný v reklamních materiálech. Totéž platí i pro drátovce, kteří jsou díky svému tvrdému a hladkému povrchu těla dostatečně odolní. Ti se pouze odstěhuji do větších hloubek, takže přestanou škodit na hlízách mečíku, ale o to více škodí okusem kořinků. V tomto případě se přímo nabízí opatrná mezifádková aplikace asi v druhé polovině června, v době, kdy už jsou mečíky bohatě zakofeněné a začíná se vytvářet nová hlíza. Vzhledem k tomu, že mečíkům jednostranné dusíkaté hnojení nesvědčí, nesmíme dávku 15 g na m^2 v žádném případě překračovat. Aplikace dusíkatého vápna v předjaří nebo na podzim bude proti drátovcům méně úspěšná.

Významné a v zemědělské praxi široce využívané jsou účinky plevelohubné a fungistatické. Ovšem tvrzení, že dusíkaté vápno ničí semena plevelů, je záměrná nepřesnost. Žádnemu semenu, které je v dormanci, toto hnojivo neublíží. Ničí pouze naklíčená semena (spálí klíček), mladé semenáčky (do stádia 4 pravých listků) a mladé výhonky vytrvalých plevelů (ty však snadno regenerují). O této skutečnosti se už mohl přesvědčit každý, kdo aplikoval dusíkaté vápno v předjaří, 3 týny před výsadbou. Později klíčící plevely (pešour) vychází ve stejném množství jako na ploše neošetřené. Pokud používáme dusíkaté vápno na holou půdu, doporučuje se napřed mělkou kultivací povrchu vyprovokovat vzejítí plevelů a teprve pak dusíkaté vápno aplikovat. Pokud je už kultura vzrostlá, používá se dusíkaté vápno proti plevelům dvěma způsoby, na sucho a na mokro. V obou případech musí být ošetřovaná kultura už dobře zakofeněná a plevely v počátku vývoje, do stádia 4 pravých listků. Metoda za mokra se výborně osvědčila při jarním ošetření luk, pastvin a ozimů. Nejhodnější se ukázala směs dusíkatého vápna a jemně mletého kořáku v poměru 1:5. Aplikuje se ráno za rosy, když se očekává slunečný den, v době, kdy už je plevel zelený a tráva teprve začíná růst. Hnojivo se v kapíčkách rosou rozpustí a spálí plevely. Dobře zakofeněné trávovité rostliny snadno regenerují, v čemž jim pomáhají i živiny hnojivem dodané. Při druhé metodě musí být ošetřované rostliny suché a povrch půdy naopak vlhký. Na suchých rostlinách se granule neudrží a propadnou až na povrch půdy, kde zničí vycházející plevely. V případech řádkové výsady se dusíkaté vápno opatrně aplikuje do mezifádkových prostorů.

Nejdůležitější jsou fungistatické účinky (účinky zabírající rozmnožování hub a plísní). Po aplikaci tohoto hnojiva dojde ke změně půdní reakce směrem k zásadité, kterou houby nesnášejí, dostanou se do nepříznivých životních podmínek, a proto se přestanou vyvijet – statuji ve stadiu klidu. Tento efekt trvá po několika týdnech a pokud je správně načasován, jsou jeho výsledky velice uspokojivé. Jak je všeobecně známo, houby napadají především jedince slabé a poraněné (brána infekce). V době výsady sazenic (nejen kořákovin) jsou rostliny slabé a mají poraněný kořenový systém, čímž je brána infekce otevřena a rostliny potřebují ochranu. Později, až zesílí a kořenový systém se jim zacelí, jsou už schopny infekcím v dostatečné míře odolávat samy. A k účelu krátkodobé ochrany se dusíkaté vápno výborně osvědčilo. Použije se v nejkratším možném termínu před výsadbou sazenic, aby fungistatický efekt trval co nejdéle. Výsadbou indikačních rostlin se zjistí, zdali už je možno sázet. Několik týdnů po výsadbě jsou pak rostliny chráněny před invazí houbových chorob. Obdobně je tohoto efektu využíváno v předjaří u ozimů (stéblolam), před výsevy cukrovky, v porostech řepky proti houbě *Sclerotinia*, většinou se zároveň i ničí plevely. Dusíkaté vápno však tyto houby nenicí, a už vůbec ne jejich spory, včetně spor boulovitosti. Tato choroba se správně nazývá nádorovitost kořenů kořákovin a způsobuje ji houba nádorovka (syn. hlenka) kapustová. Libuje si v mokrých a kyselých půdách, proto odvodnění a vápnění jsou nejdůležitější agrotechnická opatření k jejímu omezení. A teď ty

nešťastné spory: Jsou to nepohlavní, jednobuněčná, haploidní, silně oblaněná rozmnožovací tělíska, jež jsou klidovým stadiem, umožňujícím přežití v nepříznivých podmírkách. Spory jsou odolné vůči vysokým teplotám, extrémnímu pH prostředí, účinkům záření, chemickým vlivům atd. Proto jim dusíkaté vápno nijak neublíží. Spory mají životnost 3-5, jen výjimečně 6 let, proto se za bezpečné sanační období považuje doba šesti let. V tomto období však nesmí vyrůst na pozemku žádná rostlina rodu *Brassica* (brukvovité), která by se mohla stát přechodnou hostitelskou choroby.

Dávky

Dávky doporučované prodejcem jsou 3-5x vyšší, než by bylo potřebné a většinou je to maximální hranice únosnosti. Je to motivováno jediným zájmem – prodat co nejvíce. Maximální jednorázová dávka dusíku pro hnojení zeleniny je 5g na m^2 , pro přihnojování během vegetace dokonce jen 3g na m^2 . Toto jsou velice důležitá čísla a každý zahrádkář by je měl znát. Každé překračování těchto dávek znamená akutní nebezpečí zvýšeného obsahu dusičnanů v zelenině. To jsou údaje platné pro ledkování. Rychlorozpustné a v půdě se nevázající ledky rostliny nikdy plně nevyužijí, proto se vždy počítá se ztrátami živin únikem do spodiny. Obzvláště písčitými půdami procházejí ledky jako sítěm. Dusíkaté vápno je jiné, dusík uvolňuje postupně během delšího časového intervalu, a proto bývá rostlinami plně využito. Proto je překračování těchto dávek u dusíkatého vápna dvojnásob nebezpečné. Maximální jednorázová dávka dusíkatého vápna je v předjaří 25g na m^2 , během vegetace 15g na m^2 . Všem pěstitelům, kteří pohnou kořákoviny kvůli nádorovitosti dávkou 800g na m^2 (160g čistého dusíku na m^2 !) a hlavně konzumentům přejí dobrou chut! Ještě zajímavější je pohled na finanční náročnost této rady. Autor je patrně přesvědčen, že naši zemědělci jsou miliardáři, protože jen ta jediná operace je přijde bratru na 300 000 Kč na hektar. Mezi námi na takto pohnuté půdě dlouhou dobu neporoste vůbec nic. Vraťme se však do reality. Metoda prevence houbových chorob je popsána výše. Dávka se v tomto případě mírně zvyšuje (max. 2x), solidní agrotechnické příručky uvádějí 30-40g na m^2 . Mírný přebytek dusíku na počátku vegetace neškodi tak jako před sklizní. Jakékoli další zvyšování této dávky nemá na nádorovitost žádný vliv a je tudíž úplně zbytečné.

Vhodnost pro rostliny

Dusíkaté vápno není možno doporučit k rostlinám, které milují kyselou půdu a nesnáší výpětí. Na zahrádce jsou to bobuloviny, maliník, ostružník, jahodník a líjkovitá zelenina (rajčata a brambory). Čerstvé výpěti brambory nesnáší, nadbytek vápníku snižuje výnos a škrobnatost hlíz, proto lze dusíkaté vápno u brambor použít jen v tom případě, kdy je v půdě nedostatek vápníku a pouze minimálně 21 dní před výsadbou. Nikdy ne po výsadbě až krátce do doby před vzejítím, jak radí bulletin. Rovněž nelze jednostranně dusíkaté hnojení doporučit u zelenin druhé trati, které potřebují půdu ve staré sile. Jsou to zeleniny kořenové, ale hlavně cibuloviny (cibule, česnek), kde takové hnojení přímo škodi. Samostatnou kapitolou jsou rostliny bobovité (dfive zvané vikvovité nebo motylkovité), které si na svých kořenech pěstují nitrobakterie, proto jsou schopny vázat vzdušný dusík a naopak půdu o dusík obohacují. I když jim toto hnojení patrně neuškodi, nikdy se neužívá, protože je to úplně zbytečná investice do dražého hnojiva. Přesto jsem se ve zpravidali č.

113 dočetl radu, abychom hnojili hráč a fazole dávkou 20-40g na m² a bulletin navíc upřesňuje "lehce zapravit do půdy ještě krátce před vzejtím". To je velice nebezpečná rada. V té době už jsou totiž semena nakličena a tak se projeví plevelehubný účinek dusíkatého vápna. Vysetá kultura nevezjde, protože ji hnojivo spálí klíčky. Přímo likvidační bude toto hnojení pro kanadské borůvky, rebarboru, azalky, rododendrony, konifery... Toto jednostranné přihnojování dusíkem nemohu rovněž doporučit u okrasných rostlin, květin i keřů. Pro kompostování je dusíkaté vápno přímo škodlivé.

Míchání

"Četl jsem dva poslední články o dusíkatém vápně v našem časopise a dále jsem si přečetl propagační brožurku o účinnosti dusíkatého vápna. Ve článcích ani v brožurce jsem se nedozvěděl, zda lze dusíkaté vápno míchat se supersofiatem a s draselou solí, které mám nakoupeny. Dále postrádám znalosti o tom, jak vzájemně na sebe působí zmíněná hnojiva v půdě. I když nebyly spoju namichány a rozhoz hnojiv byl proveden etapově. Hlavně se mi jedná o to, zda z dusíkatého vápna působením fosforu, vápniku, drasíku, chloridů a jiných složek v superfosfátu a draselné soli je anebo není vytěšňování dusíku?" Dotaz podal přítel Růžica z Bzence.

A zde je má odpověď. Z formulace dotazu usuzují, že používáte nejlevnější kombinované hnojivo, směs superfosfátu, draselné soli a síranu amonného, kterému se říká Amsupka. A teď uvažujete, zdali by nebylo možné nahradit síran amonné dusíkatým vápnem. V této kombinaci se to nedoporučuje. Možnosti míchání dusíkatého vápna s ostatními hnojivy jsou díky obsahu oxida vápenatého velmi omezené. Bez rizika ho lze míchat pouze s inertními mletými fosfáty. Michání těsně před použitím je možné s draselními hnojivy chloridovými a Thomasovou moučkou. Nedoporučuje se míchání se superfosfátem, síranem amonné a draselnými hnojivy síranovými. Celik z teorie míchání hnojiv. A nyní praktický pohled na váš dotaz. Klidně můžete smíchat dusíkaté vápno se superfosfátem a draselou solí těsně před použitím. K žádnému vytěšňování dusíku, ani ztrátám jiných živin ať už hned nebo v půdě nedojde. To jsou zbytečné obavy. Dojde pouze k eliminaci některých vedlejších účinků dusíkatého vápna a vysrážení nerozpustných forem fosforu, ke kterému by stejně v půdě došlo i bez dusíkatého vápna. Je to jen vaše finanční ztráta, protože byste si zbytečně nakoupil drahá hnojiva, jejichž účinky budou takto eliminovány. Používání superfosfátu je zbytečný přepych. Rostliny jsou zvyklé přijímat fosfor z nerozpustných forem podle potřeby. Starají se o to fosforobakterie, které žijí v symbioze na jejich vlásečnicových kořnech a převádějí nerozpustné formy fosforu na formy rostlinou přijatelné. Proto fosforem hnojíme pouze do zásoby a levnými, nerozpustnými hnojivy jako jsou mleté fosfáty nebo Thomasova moučka. Pokud jste si už dusíkaté vápno nakoupil a chcete ho použít jako kombinované hnojivo, je to možné v této kombinaci: dusíkaté vápno + mletý kainit + mletý fosfát nebo Thomasova moučka. Toto hnojivo je zásadité, čili neokyseluje půdu jako Amsupka, obsahuje navíc vápník a podržuje si žiravost i vedlejší účinky dusíkatého vápna.

Závěr

Závěrem bych rád zdůraznil, že dusíkaté vápno je v první řadě hnojivo, nic více a nic méně. Není to ani silný pesticid, ani silný prostředek sloužící k půdní dezinfekci a už vůbec není "účinnější a lepší" než speciální přípravky k této účelům určené. O tom, jakým hnojivem a v jaké dávce budeme hnojit, musí vždy rozhodovat zásoba živin v půdě a ne nějaké jednostranné doporučování bulletinu a návodu na použití, pocházejících od výrobce hnojiva. Pokud budeme mít v půdě dostatek (ne-li přebytek) dusíku nebo vápníku a použijeme dusíkaté vápno v koňských dávkách doporučovaných výrobcem, dočkáme se zcela určitě velmi nemilých překvapení a pěstitelských nezdarů.

— — —
Nasledující článek byl otištěn v týdeníku Slovácko v roce 1998. Zásluhou př. Václava Kadlece, který si článek uschoval a nyní vyhledal pro otištění ve Zpravodaji, se s ním nyní mohou seznámit i naši členové z ostatních regionů.

Pěstování mečíků se Martinu Matyášovi stalo celoživotním koníčkem

Doslova životní náplní se pro Martina Matyáše z Petrova stalo pěstování mečíků. Tento činnosti se věnuje od svých šesti let a doposud mu prošlo rukama na tisice odrůd. "Mečíky jsem miloval od malíčka. Vzniklo to tak, že bratři byli svého času zaměstnáni na zámku ve Strážnici a jednou mi přinesli několik cibulek. No, a jejich pěstování mě drží doposud," vysvětluje vznik své celoživotní vášně nyní triasedmdesátičlenný důchodce.

"Takříkajíc amatérsky jsem se mečíkům věnoval až do roku 1978. Pak jsem vstoupil do organizace Gladiris Nový Jičín, což je spolek podobně zaměřených pěstitelů." Martin Matyáš se svými nejkrásnějšími odrůdami pravidelně prezentuje na výstavách v Bohumíně, Třebíči, Luhačovicích, Věžkách a také na Flóře Olomouc. Nejvíce si cení druhé ceny z výstavy v Luhačovicích.

"Ještě loni jsem měl vysazeno 1280 druhů. Ale pak přišly povodně a na poli bylo z ničeho nic půl metru vody. Zachránil jsem, co se dalo a letos vysadil přes 270 odrůd. Hlavně ty nejkrásnější a nejvzácnější, jako jsou mečíky řasené a voskové. Přece jen jsou odolnější a vydrží v květu více dní než holandské druhy," říká Martin Matyáš, kterému tento rok nejvíce zachmuřilo čelo vytrvale horké počasí.

Už nyní ale uvažuje nad další budoucností. "Pátým rokem se snažím vyšlechtit nové odrůdy. Všechno směřuju k roku 2000, kdy se v Novém Jičíně uskuteční jubilejná výstava gladiolů. Právě tady bych chtěl uspět s novošlechtěním," svěřuje se se svými záměry a přidává i jednu zajímavost. Mezi novými odrůdami počítá i s jednou, která by měla být nazvána Petrojan. Ta by se zařadila k desetičlenným dosud vyšlechtěných a otypovaných druhů.